แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT SCHOOL FOR PROFESSIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BUENG KAN

[1]ใบเฟิร์น ชัยคาม และ [2]สุชาดา บุบผา

[1]Baifern Chaikam and [2]Suchada Bubpha

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย

Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

[1]65120605221@udru.ac.th

Received: July 5, 2024; **Revised**: July 27, 2024; **Accepted**: August 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เป็นดังนี้ 1.1) สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 1.2) สภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.3) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ

[1] นักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ .ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่าด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านการมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ และด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ได้แก่ การส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษารู้จักการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาต่อ การอบรมพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพ การฝึกอบรมเนื้อหาความรู้ หลักการ ทฤษฎีจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ความสำเร็จร่วมกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในด้านการบริหารสถานศึกษารวมถึงการริเริ่มและดำเนินโครงการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาร่วมกับครูและบุคลากร ชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายที่เข็มแข็ง

คำสำคัญ : ผู้บริหาร, ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current state and the Desirablestate of Professional School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bueng Kan. 2) to find guidelines development of Professional School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bueng Kan. The results were as followed: 1.) to study the current state and the Desirablestate of Professional School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bueng Kan. as follows 1.1) to study the current state of Professional School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bueng Kan, as a whole and each aspect were Medium. 1.2) the Desirablestate of Professional School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bueng Kan, as a whole and each aspect were high 1.3) to study the priority need of Professional School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bueng Kan. the following was further found: The aspect of the PNI modified at the have a vision. , have morals and ethics, Participatory management, have leadership, have a trustworthy personality, have creative ideas. 2) to find guidelines development of Professional. School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bueng Kan. Promoting educational institution administrators to learn

about self-development, further education, Knowledge development training, Training on knowledge content, principles, and theories from people with knowledge and experience in modern educational institution administration, Exchanging knowledge and success experiences with experienced executives and Successful in the field of educational institution administration, Initiating and carrying out research projects to solve problems in collaboration with teachers and personnel. Communities and related agencies to create a strong network.

Keywords : Administrators, Professional School Administrators.

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษามากมาย เป็นผลสืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนบริบทและโครงสร้างการบริหารของการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งการศึกษาถือได้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาของชีวิตแรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและการดำรงชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลัง การจัดการศึกษาของไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไข (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่4) พ.ศ.2562 ระบุให้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จึงกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปที่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้จัดระบบการศึกษา จัดการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจะต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา โดยยึดหลักการการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพ ในด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีอิสระในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกลุ่มที่มีประชากรวัยเรียนมากที่สุดซึ่งมีสถานศึกษากระจายอยู่ทั่วประเทศ และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นหัวหน้าหรือเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

ผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นจุดเชื่อมของนโยบายจากส่วนกลางกับการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งแน่นอนว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาจะต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ดีมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจหรือภาระหน้าที่โดยการสร้างความร่วมมือโดยผ่านกลไกประชารัฐเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุผล (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559: 5) ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่มีผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้องเหมาะสม เพราะความสำเร็จของงานทุกงานทุกด้านขององค์การขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ผู้บริหารคือผู้ที่มีศิลปะในการบริหารคนบริหารงานให้ประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ (จรุณี เก้าเอี้ยน, 2557: 125) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบได้ว่าเป็นจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางบริบทหลากหลายส่วนนั้น เปรียบได้กับผู้บริหารมืออาชีพจึงจะเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ที่จะทำหน้าที่สำคัญให้ไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพ คุณภาพเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาแห่งนั้นผู้บริหารโรงเรียน ย่อมมีบทบาทหน้าที่ที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อบุคคลในหน่วยงานและในทางตรงกันข้ามหากผู้บริหารหรือผู้นำในองค์กรมีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหารไม่ดีหรือไม่พึงประสงค์ แม้การจัดองค์กรจะถูกต้องหรือดีเพียงใดก็ตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์กรย่อมสมบูรณ์ได้ยากและอาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรหรือประสิทธิภาพต่ำกว่าที่ควรจะเป็น อันเนื่องมาจากคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ที่เป็นเหตุทำให้บุคคลในหน่วยงานไม่มีความตั้งใจหรือเต็มใจในการทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนรับผิดชอบ หรือปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่หรือเต็มความสามารถ ซึ่งส่งผลกระทบทางด้านลบให้เกิดขึ้นกับองค์การหรือหน่วยงาน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำหรือหัวหน้างานจึงจำเป็นจะต้องมีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีคุณสมบัติที่เหมาะสม และมีพฤติกรรมในการเป็นผู้นำที่ถูกต้อง เพื่อขับเคลื่อนงานขององค์การให้นำไปสู่ความสำเร็จ เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้นำที่จะวินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเป็นมืออาชีพในการจัดการศึกษา จะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการและมีความรู้ความเข้าใจแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (วรรณษา ท้วมศิริ, 2561: 15) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงาน มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมืออาชีพเป็นผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำที่ดี มีผล

การปฏิบัติงานที่ดี สามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน นำสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องสร้างและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงพัฒนาตนเองและใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารและการจัดศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1.เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,039 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางของเครซซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จำนวน 6 ด้าน คือ 1) การมีภาวะผู้นำ 2) การมีวิสัยทัศน์ 3) การมีคุณธรรมจริยธรรม 4) การมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ 5) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ 6) การบริหารแบบมีส่วนร่วม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 6 ด้าน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์(I)			ความต้องการจำเป็น	
คุณลักษณะ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	PNI	ลำดับที่
1. การมีคุณธรรมจริยธรรม	3.06	0.18	ปานกลาง	4.35	0.21	มาก	0.42	2
2. การมีวิสัยทัศน์	3.05	0.20	ปานกลาง	4.40	0.24	มาก	0.44	1
3. การมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ	3.85	0.26	มาก	4.23	0.43	มาก	0.10	5

4. การมีภาวะผู้นำ	3.21	0.19	ปานกลาง	4.32	0.19	มาก	0.35	4
5. การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.89	0.39	มาก	4.13	0.39	มาก	0.06	6
6.การบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.07	0.18	ปานกลาง	4.34	0.21	มาก	0.41	3
โดยรวม	3.35	0.23	ปานกลาง	4.30	0.28	มาก	0.30	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.35 , S.D. = 0.23) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\overline{X}$ = 3.05) มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 3.07) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.07) ด้านการมีภาวะผู้นำ ($\overline{X}$ = 3.21) ด้านการมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ ($\overline{X}$ = 3.85) และด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\overline{X}$ = 3.89) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.27) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\overline{X}$ = 4.40) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 4.35) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 4.34) ด้านการมีภาวะผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.32) ด้านการมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ ($\overline{X}$ = 4.23) และด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\overline{X}$ = 4.13) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ จากตารางที่ 4 ความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่าด้านการมีวิสัยทัศน์ เป็นลำดับที่ 1 ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$ = 0.44) ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นลำดับที่ 2 ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$ = 0.42) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นลำดับที่ 3 ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$ = 0.41) ด้านการมีภาวะผู้นำ เป็นลำดับที่ 4 ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$ = 0.35) ด้านการมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ เป็นลำดับที่ 5 ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$ = 0.10) ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$ = 0.06) เป็นลำดับสุดท้าย

2. การหาแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ตารางที่ 2 ผลการเสนอแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	แนวทางในการพัฒนา
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักรู้ถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนเองในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการคิดที่ดี มีความรู้รอบด้าน มีความเป็นผู้นำด้านวิชาการและมีการกำหนดเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน โดยคำนึงถึงทิศทางการศึกษา บริบทและและความต้องการของสถานศึกษาเป็นหลัก 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในสถานศึกษาและโมเดลการบริหารงาน เข้ามาช่วยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและใช้ในการคิดแก้ไขปัญญาต่างๆที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษา
2. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม	2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระบวนการคิดที่ดีและถูกต้องเป็นหลักในการยึดถือและปฏิบัติ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการประพฤติตนและการปฏิบัติงาน ประพฤติตนเป็นคนดี ไม่ทำผิดหลักศีลธรรมและหลักของกฎหมาย 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังความสารมารถด้วยความเต็มใจถูกต้องเป็นไปตามหลักของกฎหมาย มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีความยุติธรรม มีความเสียสละ ตรงต่อเวลา ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก 2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษานำความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของตนเองต่อไป
3. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีกระบวนการคิดที่ดีและถูกต้อง มีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา สามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม 3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร มีการวางแผนการปฏิบัติงาน และการประเมินผลร่วมกันกับทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง 3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถเข้าถึงใจของคนในองค์กร และเข้าถึงชุมชนด้วยความจริงใจ จนได้รับการยอมรับเกิดความไว้วางใจ จนทำให้คนในองค์กรชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันจนประสบผลสำเร็จ

4. ด้านการมีภาวะผู้นำ	4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้รอบด้าน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ กล้าคิด กล้าทำ และสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความเชื่อมั่น สร้างความไว้วางใจ สร้างแรงบันดาลให้กับคนในองค์กร สามารถบริหารสถานศึกษาโดยลดความขัดแย้งในองค์กร และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในองค์กร จนคนในองค์กรสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร 4.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปลูกฝังและสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานอย่างมีความสุขให้กับคนในองค์กร โดยการนำความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากร คุณภาพของการศึกษาของสถานศึกษาของตนเองต่อไป
5. ด้านการมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ	5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งด้านความรู้ความสารถในการบริหารและการพัฒนาและปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองให้มีความเหมาะสมและน่าเชื่อถือ 5.2 สร้างทัศนคติที่ดีเพื่อใช้ในการบริหารงาน การคิดดี ทำดีการทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นไปตามหลักของกฎหมาย การเคารพและให้เกียรติตนเองและบุคคลอื่น การพัฒนาบุคลิกภาพภายนอก เช่น การแต่งกาย การเดิน การพูด การวางตัว รวมไปถึงการควบคุมอารมณ์ของตนเอง และการแก้ปัญหาต่าง ๆ 5.3 การศึกษาเรียนรู้ผ่านสื่อช่องทางต่างๆ การเรียนรู้จากผู้บริหารต้นแบบที่มีบุคลิกภาพที่ดีน่าเชื่อถือ การเรียนรู้ผ่านการอบรมจากวิทยากรที่สอนด้านบุคลิกภาพและการวางตัวโดยตรง หรืออาจจะเป็นการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาตนเอง
6. ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจและตะหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีการเรียนรู้และการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ฝึกการคิดที่หลากหลาย การมองปัญหาที่ต่างมุม รวมถึงการแก้ปัญหาและการตัดสินใจโดยใช้สติอย่างถูกต้องสร้างสรรค์ 6.2 ให้อิสระในการคิด เปิดโอกาสให้ทุคนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น เคารพในการแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ไม่ตีกรอบการทำงาน สร้างบรรยากาศให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ให้ทุกคนเกิดความไว้วางใจในองค์กร 6.3 มีการศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้เห็นวิธีการที่แปลกใหม่ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ สามารถอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมากและความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่าด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการวิสัยทัศน์ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดทิศทางการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งการมีวิสัยทัศน์ถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ที่ใช้ในการกำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุคสมัย มีการวางแผน และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรง บุญยืน (2557: 36) กล่าวว่า ผู้บริหารและผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ ถ้าไม่มีหรือไม่รู้วิสัยทัศน์เวลาปฏิบัติงานในองค์การ เช่นการจัดสรรงบประมาณจะมีปัญหา ดังนั้นวิสัยทัศน์ (Vision) หรือภาพอนาคตจะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องมีการวิเคราะห์ การกำหนดว่า สิ่งใดควรเป็นทิศทาง เป้าหมายของหน่วยงาน องค์การ หรือประเทศและจะบริหารงานอย่างไรเพื่อให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. แนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักรู้ถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีกระบวนการคิดที่ดี มีความรู้รอบด้าน มีความเป็นผู้นำด้านวิชาการและมีการกำหนดเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน โดยคำนึงถึงทิศทางการศึกษา บริบทและความต้องการของสถานศึกษาเป็นหลัก ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในสถานศึกษาและโมเดลการบริหารงาน เข้ามาช่วยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ รากสี (2559: 89) พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดกว้างไกล ชอบมองเห็นอนาคต และมีการวางแผนการทำงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษา มีการเตรียมตัวในการพัฒนาสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาตนเอง การพัฒนาครู และการพัฒนานักเรียน

ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระบวนการคิดที่ดีและถูกต้องเป็นหลักในการยึดถือและปฏิบัติ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการประพฤติตนและการปฏิบัติงาน ประพฤติตนเป็นคนดี ไม่ทำผิดหลักศีลธรรมและหลักของกฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังความสารมารถด้วยความเต็มใจถูกต้องเป็นไปตามหลักของกฎหมาย มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีความยุติธรรม มีความเสียสละ ตรงต่อเวลา ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557: 112) ได้กล่าวว่า การที่ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมจะเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจใน การทำงาน รู้สึกว่าตนเองมั่นคง ความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานในองค์ สามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารจึงจำเป็นและ เป็นสิ่งสำคัญที่จะใช้ในการบริหารองค์กร

ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีกระบวนการคิดที่ดีและถูกต้อง มีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร มีการวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลร่วมกันกับทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถเข้าถึงใจของคนในองค์กร และเข้าถึงชุมชนด้วยความจริงใจ จนได้รับการยอมรับเกิดความไว้วางใจ จนทำให้คนในองค์กร ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันจนประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิศากร กองอุดม (2562: 213) ได้เสนอผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่า แนวทางคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิด โอกาส ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการทำงาน การกำหนด วิสัยทัศน์ มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน ยึดหลักการทำงานเป็นทีม กระจายงาน กระจายอำนาจ ใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถให้ความสำคัญกับครูทุกคน เปิดโอกาสให้ชุมชุนมีส่วนร่วมใน การพัฒนา สร้างกลุ่มเครือข่ายทางวิชาการและประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ประสานงานกับสถานศึกษาอื่น สร้างเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพพัฒนาการจัดการศึกษา

ด้านการมีภาวะผู้นำ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้รอบด้าน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ กล้าคิด กล้าทำ และสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สร้างความเชื่อมั่น สร้างความไว้วางใจ สร้างแรงบันดาลให้กับคนในองค์กร บริหารสถานศึกษาโดยลดความขัดแย้งในองค์กร และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในองค์กร จนคนในองค์กรสามารถปฏิบัติ

กิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชวาล วันเลิศ (2560: 118) กล่าวว่า ผู้บริหารยุคใหม่จำเป็นจะต้องมีภาวะผู้นำที่ดีโดยต้องปรับเปลี่ยนจากผู้ควบคุมมาเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยการให้มากขึ้น โดยการกระจายภาวะผู้นำให้แก่ผู้ร่วมงาน และสามารถชักจูงโน้มนาวจิตใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจและเกิดผลสูงสุดโดยการมอบอำนาจให้ตัดสินใจ

ด้านการมีบุคลิกภาพดีน่าเชื่อถือ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งด้านความรู้ความสารถในการบริหารและการพัฒนาและปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองให้มีความเหมาะสมและน่าเชื่อถือ การสร้างทัศนคติที่ดีเพื่อใช้ในการบริหารงาน การคิดดี ทำดี การทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นไปตามหลักของกฎหมาย การเคารพและให้เกียรติตนเองและบุคคลอื่น การพัฒนาบุคลิกภาพภายนอก เช่น การแต่งกาย การเดิน การพูด การวางตัว รวมไปถึงการควบคุมอารมณ์ของตนเองและการแก้ปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนาญวิทย์ ประเสริฐ (2559: 87) พบว่า ด้านบุคลิกภาพที่ดีน่าเชื่อถือ ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีความสุขุมรอบคอบมีความมั่นคง ทางอารมณ์ ใจเย็น แสดงให้เห็นถึงความสุภาพเรียบร้อย กิริยามารยาทดี สงบเสงี่ยม รู้จักอดกลั้น รู้จักบังคับใจตนเอง มีการควบคุมตนเอง ต้องมีบุคลิกภาพภายนอกที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การเดิน การยิ้มแย้มแจ่มใส การพูดจา และการที่มีบุคลิกภาพดีย่อมได้รับการยอมรับนับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชา

ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจและตะหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีการเรียนรู้และการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ฝึกการคิดที่หลากหลาย การมองปัญหาที่ต่างมุม รวมถึงการแก้ปัญหาและการตัดสินใจโดยใช้สติอย่างถูกต้องสร้างสรรค์ ให้อิสระในการคิด เปิดโอกาสให้ทุคนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น เคารพในการแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ไม่ตีกรอบการทำงาน สร้างบรรยากาศให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ให้ทุกคนเกิดความไว้วางใจในองค์กร มีการศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้เห็นวิธีการที่แปลกใหม่ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการเปลี่ยนแปลงในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Bass, 1981, pp. 65-66) ได้ศึกษาผลงานวิจัยของ (Stogdill) เกี่ยวกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้บริหารโดยจำแนก ออกเป็นกลุ่มตามผลการวิจัยสรุปคุณสมบัติที่มีความสัมพันธ์สูงกับการเป็นผู้บริหาร คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นที่นิยมของปวงชน มีความสามารถในการเข้าสังคมและมีความสามารถในทางกีฬา ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีฐานความรู้ รอบรู้ในทุกด้าน มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นทั้งวิชาการ หลักการ ทฤษฎี กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมีความสามารถในงานก่อนเป็นเบื้องต้น ดังนั้นผู้บริหาร

ต้อง รักความก้าวหน้า พัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีอิสระทางความคิดแต่ภายใต้ การมีอิสระนั้นต้องรู้บทบาท หน้าที่ คิดแบบเป็นระบบ เปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ ไม่ปิดกั้นหรือตีกรอบแนวคิด แต่สร้างโจทย์ด้วยการสร้างเป้าหมายที่ท้าทาย สามารถผสมผสานเชื่อมโยงความคิดใหม่กับประสบการณ์ของตน ประยุกต์ ประดิษฐ์คิดค้น สร้างจุดเด่น เอกลักษณ์ของสถานศึกษา สร้างนวัตกรรม สู่ความเป็นเลิศ มีสติปัญญา มีปฏิภาณไหวพริบ พินิจพิเคราะห์พลิกแพลงแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทันท่วงทีด้วย วิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ตลอดจนมีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าคิดต่าง มองการณ์ไกล

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่าด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการวิสัยทัศน์

แนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ได้แก่ การส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษารู้จักการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาต่อ การอบรมพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพ การฝึกอบรมเนื้อหาความรู้ หลักการ ทฤษฎีจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ความสำเร็จร่วมกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในด้านการบริหารสถานศึกษารวมถึงการริเริ่มและดำเนินโครงการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาร่วมกับครูและบุคลากรชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายที่เข็มแข็ง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ปรับปรุง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2553) และฉบับที่ 4 (พ.ศ.2562)

จรุณี เก้าเอี้ยน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.

ชัชวาล วันเลิศ. (2560). *คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19.* บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาขอนแก่น.

ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น,* 11(1), 1-9.

ชำนาญวิทย์ ประเสริฐ. (2559). *คุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ดำรง บุญยืน. (2557). แนวคิดเมืองน่าอยู่. กรุงเทพฯ : กรมอนามัย.

นิศากร กองอุดม. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27.* บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). *การนิเทศการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สงขลา: นำศิลป์โฆษณา. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วรรณษา ท้วมศิริ. (2561). *ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในบริบทการจัดการศึกษาของประชาคมอาเซียน.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

วันวิสาข์ รากสี. (2559). *การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย.

Bass, B.M. (1981). Stogdill's Handbook of Leadership: A Survey of theory and Research. New York: The Free Press.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement,* 30(3), 607-610.

Stogdill, R.M. (1984). Handbook of Leadership. New York: The Free Press.